

Feldolgozás alatt

Az elmúlt félév során a mozgás megjelenítése foglalkoztatott: Hogyan lehet egy gondolatsort, egy emlékképet folytonosságban megragadni? Hogyan jelennek meg ezek a motívumok? Az anyaghasználat hogyan alakul a folyamat során? Az elnyújtott ecsetnyomok hogyan hatnak a látványra? Milyen viszonyokat építenek fel a színek egymás mellett? Hogyan erősíti fel a háttér a fehérrel festett motívumot és fordítva, vagy a jel az alapréteg mozgáshatását? A munkafolyamat közben a képszéltől a másik képszéléig egy hosszú gesztussal hagyok nyomot a vásznon. A véletlenszerű színátmeneteket az ecsettel viszem fel horizontális vagy vertikális gesztussal. A pigmentek faktúrájukban nem egységesek. A vászonra vitt nyomokat figyeltem, hogy hatásuk nyomán milyen erősségű mozgásérzetek alakíthatóak ki.

Formai, kompozíciós szempontból a motívumok keresésére a háttér kialakítása után került sor. Egy látott képet, fényképet, rögzített pillanatképet használok a festés során. Felveszek egy videót, készítek egy fotót, és a pillanat már eltűnik, átalakul. Elmúlt. Vonatkozzon ez egy pár perccel előbb felemelt kéz mozdulatára vagy egy halott ember arckifejezésére. Az utóbbi időben kísérletet tettem a bennem formálódó vizuális belső képtartalmakhoz utólag hozzárendelt formák, figurák kifejezésére. A külső és belső idő fogalmi közötti átjáratóság útjait kutattam. A szubjektív emlék (tér és idő) és a külső virtuális észlelés szíkontrasztjai közötti feszültség rögzítését vizsgáltam. A képtől eltávolodva, mindenhol érzékelhető egy abban rejlő kimondhatatlan, rejtett alany. Időbeli linearitás, folytonosság van, mégis az eredmény egyidejű. Minden a belső jelenben történik.

A háttér futó, rohanó képeket alakít, megjelenítve az alapozott vászonra feltett festékrétegben lévő gesztusok irányát. E közben követem a belső indításaimat, képeimet, vízióimat. Az észlelési tapasztalatok mintákká rögzülnek. A belső személyes idő fogalma egy haldokló szobájában teljesen megváltozik, óceánná szélesedik, és a végtelenig tágul. A gyászévet követően a bevésődött képek, emlékek, színek, szagok, ízek, benyomások és érzelmek felülírják a korábbi ismereteket, előtérbe lép egyfajta intuitív keresési mód. A képhordozóra kerülő festék a szellemképről levett halotti maszkként születik újjá. A fehérség hosszabb ideje jelen van a festészetemben. Az emlékezés fájdalmát lassan felváltja a jelen érzékelése. A homokban lévő lábnyom egy egykori érintkezésről árulkodik, a hiányról,

a nyomról, amely egy megismételhetetlen pillanat emlékét őrzi. Időforma, melyek egyben a saját tudatom időtengelyén elhelyezkedő fekete nyomok.

A kép finom egyensúlyában lappangó bizonytalanság a forma és a jelentés közötti ambivalencia hangkeresése. A festékanyag felhordása közben a gondolat és a gesztus találkozását figyeltem a szín kikeverése, az ecset, festőkés használata során is. Az eszköz használatával a felvitt festékdarabokat széthúszom, különböző távolságban egymástól. Egy felvillanó emléksorból az időbeliség és a gondolatképek által létrejött formákat kerestem a gesztus közben, és tettem fel azokat a vászonra. A képek háttére egyszínű homogén felület. A színhasználatnál törekedtem a színek redukált felépítéséhez. A fő motívum eleinte csak titán fehérrel készült, a későbbi képeken lassan a test színei is megjelentek a figurákon.

A képhasonlatok, a szüntelenül mozgó képrétegek metaforák. A metafora egyik összetevője a külvilágból eredő kép, a másik összetevője pedig az a kép, amely a bensőnkben zajló emlékezeti folyamataink valamely lelki vagy mentális aspektusának elképzelése, sejtése, vélt képe. Összekapcsolja ezt a két képet, és az értelmezés érdekében a mentális képünkre vetíti rá a külvilágból származó ismereteink képmásait. A mozdulat eszköz a vászon és önmagam között.

Merül, de nem süllyed – című munkámat mutatom be. Ezen egy pillangóúszó karcsapásait festettem meg, amely még azelőtt látható, hogy levegőt venne, hogy a fejét kiemelné, majd visszafordulna a víz alá. A kép kompozíciós felépítése a figura köré szerveződik. Az elhelyezése aszimmetrikus, feszültséget teremtendő. Az alak az emelkedés és a zuhanás fordulópontján jelenik meg. A téma választásánál az foglalkoztatott, hogyan lehet mozgáshatást kelteni. A kevés színből felépített háttérhez különböző szélességű sávokban megjelenő festéknyomot használtam. A finom átmenetekben térhatást kerestem.

A műnél a fehérségbe való kifutás a kép alján végtelenséget jelképez, mely visszatér az alapozó réteg színéhez. A függőleges folyam és a horizontálisan ábrázolt víz találkozásának köszönhetően az úszó pillanatnyi emelkedésének és zuhanásának pillanatában rögzül.

Az eszköz és a hordozó kapcsolatát a talált motívum irányítja. A háttér a figura mögött mozgó hatást keltő vízfolyamból épül fel. Az úszót körülvevő víz mozgásiránya nem megegyező, a figura mögötti folyam eltérő irányú, mint az úszót körülvevő anyag. Az alak a levegővétel előtti pillanatban lendíti fel a karjait.

Metaforákat kerestem az üresség, a csend, a gyász betölthetetlenségére. Arra, hogy az emlékkép milyen közelinek tűnhet, mégis milyen távoli.

Egy folyamat meghatározása, a saját léttapasztalatomból eredő kérdések vezettek munka közben. Új jelek, értelmezések képi alakítása. Az úszó megszemélyesítve jelenik meg a létmeghatározásom közben nyakon csípett gondolatszellemekben.

„Ami lesz és visszahatni képes, az van. Ami önmagára visszahat, az önmagát okként határozza meg. Aki magára okként hat, az már olyan, amilyenné magát alakítani kívánja. Azonban mégsem lehetett volna olyan amilyen, ha nem alakította volna olyanná amilyen, jóllehet azzal a magával alakította magát olyanná amilyen, amilyenné alakult. A fejlettebb visszanyúl, hogy fejlettebb legyen. Így önmagát (oda-vissza) kölcsönösen meghatározza. Ekként a szabadság kétszeres meghatározottság az időben. Ha annak tudatában élsz, hogy minden pillanatodhoz vissza (meg) térhetsz, saját megváltásodtól vagy bekerített. Az ember tehát alávetett valakinek, aki legjobban ismeri: önmagának. Tarts önmagadtól. Kész van, ami készül.” (Erdély Miklós: Idő- möbiusz)